

Referat af MFU møde den 21. juni 2023

Deltagere: Hans Jürgen Stehr (formand), Bjarne Holm Jakobsen, John Nordbo (fra kl. 16.15), Jørn Jespersen (næstformand), Lisbet Ogstrup, Peter Bach, Thorkild Kjeldsen, Michael Olesen, Birgitte Markussen, John Clausen (elektronisk), Søren Storgård, Jens la Cour (sekretær for udvalget).

Afbud: Kristian Syberg, Kim Christiansen, Stiig Markager, Erling Rørdam Sofus Rex, Mette Blæsbjerg

1. Velkomst

Formanden bød velkommen: Ingen særlige meddelelser.

2. Status for behandlingen på HB af faktaark for placering af vindmøller, fremlæggelse af arbejdsrapport om energipolitik samt arbejdsrapport om landbrug/arealanvendelse. Ved Hans Jürgen Stehr.

Formanden rapporterede om HB drøftede DN's nuværende energipolitik og vedtog, at sekretariatet opdaterer energiforsyningspolitikken på nogle udvalgte områder, som har ændret sig siden den blev udgivet i marts 2018, heriblandt PTX, atomkraft, CCS, biogas og det internationale samarbejde. De konkrete tekstændringer skal HB godkende på et kommende møde.

Supplerende orienterede Peter Bach udvalget om mulighederne for at bringe energieffektivisering i spil videre frem, og henviste til kommende EU-forslag. Der er i Danmark et ensidigt forsyningsudgangspunkt (dvs. at udbygge produktionen), men der er brug for at se på energiforbrug. Lisbet Ogstrup nævnte muligheden for geotermi, som et element i energiforsyningen. Jørn Jespersen rapporterede fra HB mødet den 28. april om DN's landbrugspolitik hvor der blev taget godt i mod MFU's indspil. Der er behov for at markant udtag af landbrugsjord (op mod 600.000 ha) skal være et hovedpunkt i landbrugspolitikken. Inputtet anbefales at være en vigtig del af AP 24.

3. Forventningsafstemning med sekretariatet. Direktør Lars Midtiby deltager under dette punkt.

Der var en dialog med Direktør Lars Midtiby, hvor en række emner blev drøftet: MFU's rolle som medlemmer der som enkelt person rådgiver sekretariatet og hele udvalget indgår i større forløb. Begge roller er relevante og MFU er med den nye sammensætning af faglige udvalg en ressource.

Direktøren pointerede at det besluttes fra emne og sag til sag, hvor der er brug for fagligt input udvalget. Der blev lagt op til et mere jævnt samspil med sekretariatets medarbejdere, og sekretariatet må på den anden side melde, hvis de ikke mener, at det fungerer. Balancen mellem kommunikation og faglige indhold blev også drøftet. Direktøren pointerede, at der bliver brugt en del energi på at tjekke det faglige indhold i udmeldinger. Prioriteringer af

fokus ren foreningspolitik og det er ikke opgaven for MFU at lave taktiske afvejninger og de afvejninger i realiteternes verden.

Der blev foreslået en synlighed om faglige udvalg ude i DN organisationen fx samråd. Der blev også drøftet en række emner; hav, landbrugspolitikken/arealpolitik, drikkevand, Cirkulær økonomi, behov for øget fokus på national planlægning, den lokale klimaindsats, solenergi/vindmøller/PtX og krydstogtskibe OG CO2 lagring og rørføring, det økonomiske aspekt i landbrugspolitikken (CAP). Det blev særligt fremhævet, at det er vigtigt tale om arealpolitik snarere end landbrugspolitik. Direktøren henviste også til et større Concito projekt om arealpolitik, hvor DN også sidder med.

Det blev også rejst at der er pres på sekretariats ressourcer på klima og cirkulær økonomi. DN skærer til og andre NGO tager nogle emner bredere og dybere end os.

Lars: Vi går meget op i at der ikke er fejl i vores kommunikation, og at man kan stole på os. Birgitte Markussen, der også er medlem af HB, fremhævede at det er godt, at MFU medlemmer kommer og klæder HB på mhp. at få et bedre fagligt grundlag at diskutere på.

4. Rammer og udfordringer for DN's politik om grundvand og drikkevand. Oplæg fra Lisbet Ogstrup

Oplæg rundsendt efter mødet.

DN har ikke egentlig grundvandspolitik, men kun synspunkter. Tre spekter blev fremhævet:

1. Nedsivning af pesticider og kvælstof. En opfordring til, at DN strammer sine faglige udmeldinger om dette
2. Grundvandsparker har ingen fast definition: størrelse, steder, indhold. Det blev foreslået, at der drøftes indspil til principper fra faglige udvalg. Der bør tages stilling til hvilke aktiviteter og formål der kan være ovenpå grundvandsparkerne – så lokale afdelinger kan give konkret indspil i kommuner: pt fire bud på hvad der er tilladt: VE-anlæg, økologisk jordbrug, skovrejsning/natur men ikke hensigtsmæssigt, at der ikke er taget stilling til aktiviteter og deres vægtning.
3. Planlægning i forhold til grundvand. Gennem EU direktivener Nitratdirektivet og grundvandsdirektivet taler for en forpligtelse til beskyttelse af al grundvand. til at beskytte grundvand – også, det er ikke bruges til drikkevand (ca. 60%).

Der er behov for 200.000 ha til grundvandparker, og når man lægger alle udtag af landbrugsjord (sammen bliver det meget stort tal, da de ikke er de samme arealer. Nitratfølsomme indvindingsområder er 20% af landbrugsarealet. Det blev foreslået, at der arbejdes videre med et oplæg fra MFU til HB om grundvandsparker (principper) – også som del af arealpolitik.

Efteroplægget en række pointer rejst: Jørn Jespersen pegede på, at urensset grundvand er en saga blot. I dag blander man, så man kommer under grænseværdien, og der er desværre ikke udsigt at det vil ændre sig. Michael Olesen pegede på, at der behov for helhedsplanlægning samt at vandtilbageholdelse er en vigtig del for økosystemet. Peter Bach henledte opmærksomheder på at alle pesticider går i grundvandet før eller siden og at der må anvendes forsigtighedsprincippet. John Nordbo fremhævede at Europa-Parlamentet for nylig havde vedtaget forbud mod nogle stoffer og at man bør afsøge om der kan laves regionale løsninger i Danmark.

Udvalget blev inviteret til at komme med yderligere skriftlige bemærkninger inden sommerferien (1. juli), og at der vil være et møde for særligt interesserede MFU-medlemmer før næste MFU-møde.

5. Status for Klimarådets aktiviteter og hvordan MFU kan bruge Rådets arbejde fx som led i udbygning af et fagligt DN klimaberedskab. Oplæg fra Søren Storgård Sørensen.

Klimarådets kommende udgivelser blev præsenteret. Formanden pegede på ting to ting af interesse: arealanalyse og effektiv energianvendelse.

Der blev også nævnt af oplægsholderen, at det kunne være en ide med et muligt fælles møde ang. arealanvendelses-rapport (efterår 2023).

Ved et samarbejde skal der tages højde for Klimarådets guidende principper herunder at der ikke står ikke noget i klimaloven om naturhensyn. Der er ikke noget systematiseret samarbejde med NGO'er, men klimarådet prøver at hente relevant viden ind fra f.eks. Concito.

6. Evt. og næste møde

Næste møde bliver medio september.

John finder det meget hjælpsomt, at få referat fra MFU's oplæg på HB -møder.